

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

1. **ΔΙΗΓΗΣΗ** (Ο αφηγητής παρουσιάζει ο ίδιος τα γεγονότα, τις σκέψεις, τα λεγόμενα των προσώπων σε **τρίτο πρόσωπο**. Δε συμμετέχει στην ιστορία και είναι **αφηγητής παντογνώστης**.)

Προσδίδει **αντικειμενικότητα** στο λόγο. Παρουσιάζει με **πειστικότητα** πρόσωπα και γεγονότα. **Αναδεικνύει με σαφήνεια το ήθος** των προσώπων αφού ο αφηγητής γνωρίζει τα πάντα για τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους. **Πρόθεση** του συγγραφέα είναι η **παρουσίαση, το ξετύλιγμα της ιστορίας**.

2. **ΜΙΜΗΣΗ** (- Ο αφηγητής δίνει το λόγο στους ήρωές του:

Α) με αφήγηση πρωτοπρόσωπη από ένα πρόσωπο που συμμετέχει στην ιστορία.

Μεταδίδει και προσφέρει την **αμεσότητα, την αληθοφάνεια, τη δύναμη της προσωπικής μαρτυρίας** αφού ο αναγνώστης έρχεται σε επαφή με τον λογοτεχνικό χαρακτήρα, χωρίς τη διαμεσολάβηση του αφηγητή. Επιδιώκει την ενεργητικότερη συμμετοχή του αναγνώστη στον κόσμο του κειμένου, αφού καλείται να κατανοήσει ο ίδιος τους ήρωες και την αλήθεια τους χωρίς τη διαμεσολάβηση του παντογνώστη αφηγητή.

Β) με διάλογο: παραθέτει τα λόγια των ηρώων, που συνομιλούν μεταξύ τους σε ευθύ λόγο.

Ο διάλογος διαμορφώνει μια δραματοποιημένη σκηνή. Προσδίδει αληθοφάνεια και πειστικότητα στη σκιαγράφηση χαρακτήρων. Η αφήγηση γίνεται ζωντανή και φυσική ενώ αποκτά δραματικότητα. Αποβάλλεται η υποκειμενικότητα και η μονομέρεια του παντογνώστη αφηγητή. Ο αναγνώστης λειτουργεί ελεύθερος στην πρόσληψη του έργου. Προσεγγίζει το κείμενο περισσότερο βιωματικά και νιώθει να συμμετέχει στη δράση που εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια του.

Ο συγγραφέας επομένως αποκαλύπτει άμεσα τους χαρακτήρες στον αναγνώστη και προσδίδει θεατρικότητα στο κείμενο.

Γ) με μεικτό τρόπο: εναλλαγή διήγησης και διαλόγου. Στην αφήγηση ενός προσώπου παρεμβάλλει το λόγο άλλων προσώπων που διαλέγονται σε ευθύ λόγο.

3.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Ο αφηγητής αποδίδει λεπτομερώς την εικόνα προσώπων, τόπων, αντικειμένων σε τρίτο πρόσωπο.

Η περιγραφή προκαλεί αισθητική απόλαυση στον αναγνώστη μέσα από την παραστατικότητα ή την ένταση των εικόνων. Στήνει το σκηνικό δράσης των προσώπων αλλά και την κατάλληλη ατμόσφαιρα, που εισάγει τον αναγνώστη στο κλίμα του έργου, παρέχει πληροφορίες του αφηγηματικού υλικού. Αποκαλύπτει και αιτιολογεί τη ψυχολογία των προσώπων, τα φωτίζει και τα σκιαγραφεί.

Επιβραδύνει την πλοκή και προκαλεί αδημονία στον αναγνώστη για την εξέλιξη της ιστορίας. Συντελεί στο ομαλό πέρασμα από τη μια σκηνή στην άλλη.

Υπηρετεί τη «σκηνοθεσία»/ την ανασύνθεση από τον αναγνώστη της εικόνας/ κατάστασης.

4.ΣΧΟΛΙΟ: Ο αφηγητής παρεμβάλλει προσωπικές κρίσεις, εκτιμήσεις, σκέψεις, παρατηρήσεις και διακόπτει την αφηγηματική ροή.

Αποκαλύπτει τον τρόπο σκέψης, την ιδεολογική τοποθέτηση, τη βιοθεωρία ή και την κοσμοθεωρία του αφηγητή. Συντελεί στην επιβράδυνση της πλοκής. Προετοιμάζει τον αναγνώστη για τα γεγονότα που θα ακολουθήσουν.

5.ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ: Ο αφηγητής αποδίδει πιστά τις σκέψεις και τα συναισθήματα ενός προσώπου σε τρίτο ρηματικό πρόσωπο και σε παρελθοντικό χρόνο. Διαπλέκονται η φωνή του αφηγητή με τη φωνή του ήρωα.

Επιτρέπει την άμεση πρόσβαση στις σκέψεις ή τα λόγια ενός προσώπου, χωρίς τους περιορισμούς του ευθέος λόγου. Δίνει ζωντάνια και αμεσότητα στο λόγο, με την προσωπική, ιδιωματική και πρωτότυπη διατύπωση των προσώπων ή του ήρωα. Προσδίδει ζωντάνια και φυσικότητα στην αφήγηση, αφού αξιοποιεί ιδιωματισμούς, επιφωνηματικές φράσεις και άλλα στοιχεία του προφορικού λόγου που δε θα τα συναντούσαμε εύκολα στο λόγο του αφηγητή.

6. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ: Ο αφηγητής αποτυπώνει αυτόματα και συνειρμικά σκέψεις, αναμνήσεις, εντυπώσεις που τον απασχολούν.

Αποτυπώνει φυσικά, αβίαστα και παραστατικά τις σκέψεις και τα συναισθήματα του αφηγηματικού προσώπου. Συντελεί στο πειστικότερο ψυχογράφημα και ηθογράφημα του προσώπου, προσδίδει έναν προσωπικό, εξομολογητικό και στοχαστικό τόνο στο κείμενο.